

TREIO mokymo priemonių rinkinys, skirtas glaudesniam teisminiam Europos bendradarbiavimui

Trumpa politikos apžvalga Nr. 5

Įvadas

Projektu „TRaining on European Investigation Order“ – „Europos tyrimo orderis – mokymai“ (TREIO)¹, kuris yra EXEC, EVIDENCE2e-CODEX ir e-Evidence projektų bendradarbiavimo rezultatas, siekiama sudaryti palankesnes sąlygas glaudesniam Europos teisminiam bendradarbiavimui įgyvendinant išsamias mokymo iniciatyvas. Daugiausia dėmesio skiriant Europos tyrimo orderiui (ETO) ir e. įrodymų skaitmeninių mainų sistemai (angl. „e-Evidence Digital Exchange System“, eEDES)², IO siekia suvienodinti mokymą Europos valstybėse narėse ir kartu spręsti konkrečias tarpvalstybines problemas.

TREIO mokymų rengimas

TREIO mokymo strategija skirta teisinių sistemų ir skaitmeninių priemonių konvergencijai, atsižvelgiant į tai, kad reikia keisti teisminių institucijų suinteresuotųjų subjektų mąstyseną ir gilinti jų žinias. Atlikus išsamų poreikių vertinimą ir pasikonsultavus su pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais bei specialistais, TREIO nustatė pagrindinius iššūkius, įskaitant standartizuotų mokymų trūkumą, skirtingą valstybių narių teisinę ir veiklos praktiką ir nepakankamą skaitmeninių priemonių, tokių kaip eEDES, naudojimą.

TREIO Toolkit

¹ <https://treio.eu/>

² Pagal Teisingumo ir vartotojų reikalų generalinio direktorato B.3 skyriaus prie Europos Komisijos vykdomą projektą sukurta sistema, skirta keisti formomis, dokumentais ir įrodymais pagal ETO darbo eigą, be kitų teismo bendradarbiavimo priemonių, taip pat vadinama bazinio sistemos modelio programine įranga pagal 2023 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2023/2844 dėl teismo bendradarbiavimo ir teisės kreiptis į teismą tarpvalstybinėse civilinėse, komercinėse ir baudžiamosiose bylose skaitmenizacijos, kuriuo iš dalies keičiami tam tikri teismo bendradarbiavimo srities aktai.

Šis projektas buvo finansuojamas pagal Europos Sąjungos teisingumo programą (2014-2020 m.) pagal Susitarimą dėl dotacijos Nr. 882068

TREIO priemonių rinkinys yra išsamus šaltinis, pateikiantis modulinę ir pritaikomą mokymo medžiagą, tinkamą įvairioms teisminių institucijų suinteresuotosioms šalims. Jis apima tradicinius mokymo modulius, e. mokymosi priemones ir naujovišką eEDES simulatorių, palengvinantį praktinio mokymosi patirtį. TREIO priemonių rinkinys skatina teisinį supratimą ir techninius įgūdžius, nes yra skirtas teisėjams, prokurorams ir administraciniam personalui, susijusiam su ETO procedūromis.

Mokymo sesijos ir įgyta patirtis

Viso projekto metu TREIO rengė mokymus visose valstybėse narėse, kurių metu buvo sukaupta vertingų įžvalgų ir patirties. Šių mokymų metu įgyta patirtis padeda nuolat tobulinti veiklą ir išvengti bendrų klaidų būsimuose mokymo projektuose. Specialiai sukurta erdvė, kurioje dalijamasi patirtimi ir mokymo sesijų įrašais, užtikrina nuolatinį mokymąsi ir gerosios patirties sklaidą.

Galimų problemų ir klausimų sprendimas

TREIO parengtas mokymo metodas ir turinys, susijęs su galimomis problemomis ir klausimais, kylančiais išduodant ir vykdant ETO, yra įrankis, padedantis užpildyti specialistų žinių ir tarpusavio pasitikėjimo spragas, palengvinantis teisminių institucijų bendravimą ir tarpusavio supratimą. Tarp nagrinėjamų klausimų – klausimai, susiję su ETO taikymo sritimi ir jo tinkamumu, vykdančiosios valstybės ETO nepripažinimu arba atsisakymu jį pripažinti, būtinybe laiku įsitraukti ir imtis veiksmų skubiais atvejais, taip pat konkrečių tyrimo priemonių, įskaitant telekomunikacijų perėmimą ir finansinės informacijos rinkimą iš bankų, taikymu. TREIO mokymais siekiama suteikti teisminėms institucijoms žinių ir įgūdžių, reikalingų siekiant veiksmingai spręsti šias sudėtingas problemas, užtikrinti sklandesnę ETO vykdymą ir skatinti glaudesnę tarpvalstybinį bendradarbiavimą.

Pritaikomumo ir pakartotinio naudojimo galimybės

TREIO priemonių rinkinys sukurtas taip, kad jį būtų galima plačiai pritaikyti ir užtikrinti ilgalaikį nuoseklumą. Suinteresuotosios šalys, naudodamos laisvai prieinamą medžiagą, gali pritaikyti mokymus atsižvelgiant į savo nacionalinius ypatumus, derindamos įvairias priemones, kad jos atitiktų konkrečius poreikius. Priemonių

rinkinio modulinė struktūra suteikia galimybę jį pakartotinai naudoti įvairiose valstybėse narėse, tokiu būdu palengvinant tęstinį mokymą net ir pasibaigus projektui.

Išvada

TREIO mokymo priemonių rinkinys yra labai svarbus žingsnis siekiant suderinti Europos teisminį bendradarbiavimą ir optimizuoti tokių teisinių ir technologinių priemonių, kaip ETO ir eEDES, naudojimą. Skatindama teisminių institucijų keitimąsi informacija, standartizavimą ir skaitmeninius įgūdžius, TREIO skatina veiksmingesnį ir efektyvesnį tarpvalstybinį tyrimo procesą. Priemonių rinkinio pritaikomumas ir pakartotinis naudojimas užtikrina tolesnę Europos teismo bendradarbiavimo pažangą.

Pagrindinės rekomendacijos:

- Skatinti valstybes nares priimti ir pritaikyti TREIO priemonių rinkinio medžiagą atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes.
- Akcentuoti nuolatinį mokymo iniciatyvų ir teisminių institucijų dalijimosi patirtimi svarbą.
- Skatinti centrinės ir vietos valdžios institucijų bendradarbiavimą siekiant koordinuoti ir įgyvendinti nacionalines mokymo strategijas.
- Skatinti informuotumą apie skaitmenines priemones, pavyzdžiui, eEDES, ir jų naudojimą kartu su tradiciniais mokymo metodais.
- Užtikrinti nuolatinį mokymo medžiagos vertinimą ir tobulinimą, atsižvelgiant į sukauptą patirtį ir teisinių sistemų pasikeitimus.